

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

PL ISSN 0023-5903

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik XCV

Nr 1

WARSZAWA 1988

www.rcin.org.pl

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Założony przez Xawerego Liskego
w 1887 roku

ROCZNIK XCV
1988

1

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA – POZNAŃ 1988

KOMITET REDAKCYJNY

Jacek Banaszekiewicz (sekretarz), Witold Biegański, Marian Biskup, Andrzej Brożek, Adam Galos, Antoni Gąsiorowski, Aleksander Gieysztor, Mieczysław Jaworski, Jerzy Jedlicki, Tadeusz Jędruszczak, Irena Koberdowa, Czesław Madajczyk, Jerzy Maternicki, Jerzy Michalski (redaktor), Edward Potkowski, Henryk Samsonowicz, Monika Senkowska-Gluck (zastępca redaktora), Andrzej Skrzypek (zastępca redaktora), Witold Stankiewicz, Jacek Staszewski, Józef R. Szaflik, Jerzy Topolski, Stanisław Trawkowski, Lech Trzeciakowski, Roman Wapiński, Marian Wojciechowski, Andrzej Wyczański, Jerzy Wyrozumski, Zygmunt Zieliński

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, 31-02-61

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE — ODDZIAŁ W POZNANIU

Nakład 3074+136 egzemplarzy. Arkuszy wyd. 22,5. Arkuszy druk. 15,375.
Papier druk. sat. kl. V, 70 g. Oddano do składania w marcu 1988 r.
Podpisano do druku i druk ukończono w grudniu 1988 r. Zam. nr 184/23.
Z-12/699. Cena zł 260,—

DRUKARNIA UNIwersytetu IM. A. MICKIEWICZA W POZNANIU

СОДЕРЖАНИЕ

К СТОЛЕТИЮ „ИСТОРИЧЕСКОГО ЕЖЕКВАРТАЛЬНОГО ЖУРНАЛА”

Ежи Матерницки — Место и роль „Исторического ежеквартального журнала” в польской историографии	3
Стефан Кеневич — „Исторический ежеквартальный журнал” в послевоенные годы	21
Пшемислав Мрозовски — Преклонение колен в культуре средневекового Запада: жест экспиации — молитвенный облик	37
Ян Петр Соболевски — Германия, Польша и Западное Поморье в 971 - 972 гг.	61
Славомир Гавляс — „Verus heres”. Из исследований политической сознательности лагеря Владыслава Локетка в начале XIV в.	77

ОБЗОРЫ — ПОЛЕМИКА — ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Збигнев Моравски — Осплаве по Висле и причинах войны 1409 - 1411 гг.	105
Анджей Кравчевски — Эволюция экономических систем Польши и Венгрии в 1944 - 1949 гг.	111

СТАТЬИ ДЛЯ РЕЦЕНЗИЙ И РЕЦЕНЗИИ

Валентина Найдус — Территория и хронология	141
Хроника	213
In memoriam	233

TABLE DES MATIERES

LE CENTENAIRE DE „KWARTALNIK HISTORYCZNY”

Jerzy Maternicki — La place et le rôle de „Kwartalnik Historyczny” dans l’histoire de l’historiographie polonaise	3
Stefan Kieniewicz — „Kwartalnik Historyczny” au cours des années de l’après-guerre	21
Przemysław Mrozowski — L’agenouillement dans la culture de l’Occident médiéval: geste d’expiation — posture de prière	37
Jan Piotr Sobolewski — L’Allemange, la Pologne et la Poméranie occidentale et 971 - 972	61
Slawomir Gawałtas — „Verus heres”. Parmi les recherches sur la conscience politique du camp de Ladislas Petite-Coudée, au début du XIV ^e s.	77

REVUES — POLÉMIQUES — PROPOSITIONS

Zbigniew Morawski — Le flottage sur la Vistule et les causes de la guerre de 1409 - 1411	105
Andrzej Krawczewski — L’évolution des systèmes économiques de la Pologne et la Hongrie en 1944 - 1949	111

CRITIQUES ET COMPTES RENDUS

Walentyna Najdus — Le territoire et la chronologie	141
Chronique	213
In memoriam	233

SPIS TREŚCI

W STULECIE „KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO”

Jerzy Maternicki — Miejsce i rola „Kwartalnika Historycznego” w dziejach historiografii polskiej	3
Stefan Kieniewicz — „Kwartalnik Historyczny” w latach powojennych	21
Przemysław Mrozowski — Klęczenie w kulturze Zachodu średniowiecznego: gest ekspiacji — postawa modlitewna	37
Jan Piotr Sobolewski — Niemcy, Polska a Pomorze Zachodnie w latach 971 - 972	61
Sławomir Gawałtas — „Verus heres”. Z badań nad świadomością polityczną obozu Władysława Łokietka w początku XIV w.	77

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — PROPOZYCJE

Zbigniew Morawski — O spławie wiślanym i przyczynach wojny 1409 - 1411	105
Andrzej Krawczewski — Ewolucja systemów gospodarczych Polski i Węgier w latach 1944 - 1949	111

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Walentyna Najdus — Terytorium i chronologia	141
*	
H. Kluger, Hochmeister Hermann von Salza und Kaiser Friedrich II. Ein Beitrag zur Frühgeschichte der Deutsche Ordens — Heryk Samsonowicz	151
B. Nowacki, Czeskie roszczenia do korony w Polsce w latach 1290-1335 — Wojciech Iwańczak	153
J. Fried, Auf der Suche nach der Wirklichkeit. Die Mongolen und die europäische Erfahrungswissenschaft im 13. Jahrhundert — Jerzy Strzelczyk	158
V. Herold, Pražská univerzita a Wyclif. Wyclifovo učení o ideách a geneze husitského revolučního myšlení — Janusz Spyra	160
F. M. Szabuldo, Zemli jugo-zapadnoj Rusi w sostawie wielikogo kniażestwa litowskogo — Anna Sekular	162
H. Wiesflecker, Kaiser Maximilian I. Das Reich, Österreich und Europa an der Wende zur Neuzeit — Marian Biskup	165
V. Ciobanu, Țările româe și Polonia. Secolele XIV - XVI — Ilona Czamańska	171
Chronografia albo dziejopis żywiecki, wyd. St. Grodziski i I. Dwornicka — Janusz Tazbir	174

A. Flechter, Reform in the Provinces. The Government of Stuart England — Mariusz Markiewicz	178
F. Karpiński, Historia mego wielu i ludzi, z którymi żyłem, oprac. R. Sobol — Łukasz Kądziała	181
J. Hensel, Polnische Adelsnation und jüdische Vermittler 1815-1830 — über den vergeblichen Versuch einer Judenemancipation in einer nicht emanzipierten Gesellschaft — Danuta Rzepniewska	185
Inskrypcje grobów polskich w Paryżu. Montmartre — Barbara Konarska	187
E. Engelberg, Bismarck, Urpreusse und Reichsgründer — Lech Trzeciakowski	189
Population, Labour and Migration in 19th — and 20th — Century Germany, ed. K. J. Bade — Andrzej Brożek	194
J. Wrońska, Archeolodzy warszawscy na początku XX wieku — Jan P. Sobolewski	197
St. Wilk, Archidiecezja gnieźnieńska w II Rzeczypospolitej — Kazimierz Dąbrowski	200
W. A. Ryżkow, Sowietko-angliskije odnoszenija. Osnownyje etapy istorii — Wojciech Materski	201
Raporty Ludwiga Fischera, gubernatora dystryktu warszawskiego 1939-1944 — Włodzimierz Borodziej	206
T. S. Wróblewski, Ewolucja „Ostforschung” w Republice Federalnej Niemiec (1969-1982) — Lucjan Mochowski	208

KRONIKA

Cystersi w kulturze średniowiecznej Europy — Andrzej M. Wyrwa	213
Zakony rycerskie między władzą duchowną i świecką w średniowieczu — Marian Dygo	215
Jubileusz Profesora Stefana Kieniewicza — Piotr Ugniewski	216
Sesja jubileuszowa z okazji zakończenia polsko-radzieckiej serii „Powstanie Styczniowe. Materiały i Dokumenty” — Wiktoria Śliwowska	217
Sesja naukowa z okazji pięćdziesięciolecia wygaśnięcia konwencji genewskiej — Danuta Sieradzka	222
Region, naród, Europa — kolokwium w Besançon z okazji 200-lecia Rewolucji francuskiej — Monika Senkowska-Gluck	223
Śląskoznawcze badania historyczno-socjologiczne (stan i potrzeby) — Mieczysław Pater	224
Stulecie urodzin Kazimierza Tymienieckiego — Jerzy Strzelczyk	227
Walne Zgromadzenie Polskiego Towarzystwa Historycznego — Ewa Wasilewska	228

IN MEMORIAM

Józef Chlebowczyk (19 I 1924 — 14 VII 1985) — Jerzy Jaros	233
Władysław Rusiński (24 III 1911 — 17 VIII 1986) — Józef Orczyk	234
Walter Mertineit (30 III 1926 — 19 IV 1987) — Zbigniew Kulak	237
Ludomir Bieńkowski (13 II 1925 — 25 V 1987) — Stanisław Litak	239
Franciszek Szymiczek (16 VII 1911 — 28 VI 1983) — Andrzej Brożek	240

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Prenumeratę na kraj przyjmują i informacji o cenach udzielają urzędy pocztowe i doręczyciele na wsi oraz Oddział RSW „Prasa—Książka—Ruch” w miastach.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje RSW „Prasa—Książka—Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto PKO BP XV Oddział w Warszawie Nr 1658-201045-139-11. Wysyłka za granicę pocztą zwykłą jest droższa od prenumeraty krajowej o 50% dla zleceniodawców indywidualnych i o 100% dla zlecających instytucji i zakładów pracy.

Warunki prenumeraty

- do dnia 10 listopada na I półrocze roku następnego i na cały rok następny,
- do dnia 1 czerwca na II półrocze roku bieżącego.

Bieżące i archiwalne numery można nabyć lub zamówić we Wzorcowni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa.

Subscription orders for all the magazines published in Poland available through the local press distributors or directly

through the
Foreign Trade Enterprise
ARS POLONA

00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Poland.

Our bankers:

BANK HANDLOWY WARSZAWA S.A.

Indeks 36310